

Framkomlighet och samhällsplanering
Planhandläggare
Yvonne Johansson
010 475 80 42
samhallsplanering@svk.se

region@skane.se
skane@lansstyrelsen.se

2021-04-16

2020/4312
2021/107

YTTRANDE

Yttrande angående regionplan för Skåne 2022–2040

Länsstyrelsens diarienummer: 401-45179-2020

Svenska kraftnät har inbjudits att lämna synpunkter på regionplan för Skåne 2022–2040 och gör detta genom att besvara de fyra frågor som Länsstyrelsen efterfrågar svar på.

Finns det planeringsunderlag som Region Skåne inte har beaktat?

Svenska kraftnät konstaterar att elsystemets roll bör tydliggöras i regionplanen. Svenska kraftnät efterfrågar en inkludering, där det svenska elsystemet utgör en grundläggande del av infrastrukturen. Elsystemet utgör en förutsättning för samhällets primära funktioner och är viktig för att Sverige ska klara av både internationella och nationella mål såsom energiomställning och minskade koldioxidutsläpp.

I och med en förändring i ellagens nomenklatur benämns stamnätet för el numera för transmissionsnätet.

Transmissionsnät och distributionsnät bör beskrivas var för sig i regionplanen. Transmissionsnätet (el överföring via 400 och 220 kV-ledningar) har de högsta spänningsnivåerna som finns i Sverige och kan likställas med europavägar, medan region- och lokalnät arbetar med regional och lokal eldistribution. Näten har olika funktion, spänningsnivåer och olika planeringsförutsättningar. Transmissionsnätet jobbar med överföring över långa avstånd inom och mellan länder. En av de viktigaste insikterna är att transmissionsanläggningar tar minst tio år att planera, söka tillstånd för och anlägga, samt att kostnaderna för dessa är stora. Det är därför av stor vikt för samtliga parter att man tydligt klargör åtskillnad mellan spänningsnivåer eftersom transmissionsnätet för el är av nationellt intresse för Sverige.

Vi noterar följande text på sidan 15: ”I södra delen av Sverige produceras för lite el i förhållande till antalet hushåll och företag i området och till elanvändningen. Skåne är därför beroende av el överföring från andra delar av Sverige och från grannländerna, vilket innebär en högre risk för effektbrist än i övriga landet”. Svenska kraftnät menar att detta inte gäller för just Skåne. Ser man till den Svenska kraftnäts senaste kortsiktiga marknadsanalys över effekttillräcklighet visar den en

relativt låg risk för effektbrist, men att den effektbrist som uppkommer i analysen gäller för hela södra Sverige och att risken för effektbrist är lika stor i nätområde SE3 och nätområde SE4.

Vi bifogar följande länk till vår informationssida om nätområden:
<https://www.natomraden.se/>

Vi noterar följande text på sidan 15: ”*Stamnätets ledningar för överföringar av el från norra Sverige har dessutom en begränsad överföringskapacitet till södra Sverige, vilket ofta sammanfaller med de timmar på dygnet när elbehovet är som störst*”.

Svenska kraftnät anser att med vårt investeringsprogram NordSyd ökar överföringskapaciteten mellan nätområde SE2 och nätområde SE3, det så kallade snitt 2. Det kommer att förnyas och förstärkas genom flera kraftfulla investeringar de närmaste 20 åren. Resultatet kommer att bli ett mer flexibelt och robust transmissionsnät som är förberett för förändringar i det svenska elsystemet och som samtidigt kan möta behoven av ökad överföring från norr till söder.

Vi noterar följande text på sidan 21: ”*ett klimatmål för Skåne till år 2031 att energianvändningen i Skåne ska vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi*”.

Trenden är att elektrifiering och digitalisering ökar och Svenska kraftnät förutspår därför att elbehovet kommer att öka i Skåne och inte minska.

Finns råd om allmänna intressen, särskilt mellankommunala intressen, och synpunkter på statliga intressen utifrån myndighetens ansvarsområde?

Svenska kraftnät säkerställer elförsörjningen i det civila samhället och är Sveriges elberedskapsmyndighet. Det innebär att vi har ansvar och arbetar för att elförsörjningen ska ha beredskap för extrema händelser som kan innebära svåra påfrestningar på samhället. Det kan till exempel vara stora stormar och bränder, dammhaverier och terrorhandlingar.

Framkomlighet för transmissionsnätet i befintliga och framtida sträckningar är ett mellankommunalt intresse som särskilt bör beaktas i kommuns arbete med översiktsplan, men också i annan fysisk planering.

Vi ser till att beredskapshöjande åtgärder genomförs, att det finns utbildad personal och att det finns resurser för reparationsarbeten och kommunikationsutrustning. Svenska kraftnät har också i uppdrag att främja dammsäkerheten i landet. Det gör vi bland annat genom att vägleda länsstyrelserna i dammsäkerhetsfrågor. Det är länsstyrelserna som ansvarar för tillsynen av dammars säkerhet, och vi ger dem råd och stöd i det arbetet. Vi samordnar, följer upp och utvärderar tillsynen. Vi deltar också i arbetet med att utveckla och öva beredskapen för dammhaveri i de stora kraftverksälvarna.

Tillgodoses eller riskeras påtaglig skada på områden av riksintresse i förhållande till gällande värdebeskrivningar?

Transmissionsnätansläggningar är idag inte klassade som riksintresse men då de är av sådan vikt anser Svenska kraftnät att de bör hanteras som om de vore riksintresse.

Vid planerad byggnation i närheten av transmissionsnätet måste förutom person- säkerheten också driftsäkerheten tas i beaktande. Vid händelse av driftstörningar eller avbrott på transmissionsnätet riskerar vi allvarliga konsekvenser för samhället. Det är viktigt att bevara öppna stråk, både som spridningskorridorer för flora och fauna och för infrastruktur.

Vi önskar att region Skåne bifogar följande länk till kommunerna till vår informationssida om samhällsplanering vid transmissionsnätet: <https://www.svk.se/utveckling-av-kraftsystemet/vid-samhallsplanering/>

Uppmärksamma särskilt om föreslagen markanvändning för vissa områden kan komma att bli olämplig utifrån ert sakområde?

Svenska kraftnät kan i nuläget inte göra den bedömningen eftersom regionplanen är översiktlig. Vi vet heller inte i dagsläget om det kan uppstå ett behov av byggnation av nya transmissionsanläggningar som i sin tur innebär behov av nya kraftledningsgator.

Svenska kraftnät vill framhålla att vår verksamhet är av yttersta vikt såväl lokalt, regionalt som nationellt. Svenska kraftnät ser behov av en tidig dialog och tydlig kommunikation med andra samhällsplanerande funktioner i regionen för att nå goda samarbeteffekter och kunna säkra en stabil elförsörjning.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till **Systemutvecklingsplan 2020-2029**. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Eva Darolf Linnros efter föredragning av planhandläggare Yvonne Johansson. Vid ärendets handläggning har kraftsystemsanalytiker Axel Näverfors och elkraftsanalytiker Mattias Jonsson deltagit.

Eva Darolf Linnros

Yvonne Johansson